

CRNA GORA
SKUPŠTINA
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-51/18-26/
Podgorica, 23. mart 2018. godine

INFORMACIJA
O UČEŠĆU PREDsjedNIKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE
DR HALILA DUKOVIĆA I ČLANA ODBORA MIRSADA MURIĆA
NA KONFERENCIJI „ZA SNAŽNIJI GLAS DJETETA U DRUŠTVU – MREŽA ZLATNIH
SAVJETNIKA OMBUDSMANA,
održanoj u Podgorici, 22. marta 2018. godine

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković i član Odbora Mirsad Murić učestvovali su na Konferenciji „Za snažniji glas djeteta u društvu - Mreža Zlatnih savjetnika Ombudsmana”, koju je organizovao Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

Pored predstavnika Skupštine Crne Gore, na Konferenciji su učestvovali predstavnici Vlade Crne Gore, obrazovnih ustanova, međunarodnih i nevladinih organizacija, kao i predstavnici medija.

Konferenciju je otvorio zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore Šučko Baković. Izrazio je zadovoljstvo što se na Konferenciji može čuti glas djece, naglašavajući da je stvaranje mogućnosti da djeca slobodno izraze svoje mišljenje veoma važno. Iako se čini da je lako ostvarivo pravo djeteta da se čuje njegov glas i da se pita za mišljenje o stvarima koje ga se tiču, u praksi postoje problemi. Smatra da ostvarivanje ovog prava prate brojne poteškoće, što predstavlja ozbiljan izazov za porodice, škole, lokalne zajednice i društvo u cjelini. Ocijenio je da se mišljenje djeteta uvažava kada je saglasno sa mišljenjem odraslih, dok u suprotnom, djeca nerijetko nemaju slobodu da se izraze. Objasnio je da tada dolazi do izražaja „zaštitnički model odraslih“ koji je prisutan i u Crnoj Gori.

Naglasio je da je Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima djeteta doprinijela da se omogući participacija djece i podsjetio na član 12 Konvencije koji omogućava djeci da izraze svoje mišljenje i obavezuje odrasle da to mišljenje saslušaju i ozbiljno razmotre. Saopštio je da se institucija Zaštitnika rukovodi principom poštovanja najboljeg interesa djeteta i da participacija djece ima važnu ulogu u njihovom radu. Podsjetio je da je ostvarenje prava djeteta na slobodu izražavanja regulisano Porodičnim zakonom i zakonima iz oblasti obrazovanja, ali da ne postoji opšti zakon koji reguliše ovo pitanje u svim oblastima života djece. Institucija Zaštitnika je uočila da se djeci rijetko omogućava participacija, a i kada se to desi, više je formalnog, nego suštinskog karaktera. Uočavaju praksu da se djetetu ne pruža mogućnost da izrazi svoje mišljenje, pod izgovorom da bi to bilo suprotno njegovom najboljem interesu. Zaštitnik smatra da pravници profesionalci olako zaključuju da dijete zbog svog uzrasta nije sposobno da formira mišljenje. Ukazao je da se djeca nerijetko u sudskom i upravnom postupku saslušavaju samo da bi se ispunila zakonska forma. Predstavio je primjer brakorazvodnih parnica koje, u odsustvu psihosocijalne podrške, budu izuzetno stresne za djecu i u takvim situacijama dijete ne može da učestvuje i donosi odluke na kvalitetan način.

Zaštitnik Baković je podsjetio da je formiranje prve Mreže Zlatnih savjetnika počelo 2014. godine i da članstvo u Mreži traje tri godine. Cilj je stvaranje uslova za postizanje većeg stepena učešća djece u svim oblastima društvenog života. Mišljenja je da su djeca najbolji promoteri u zaštiti i unapređenju dječjih prava. Zahvalio je prvoj generaciji Zlatnih savjetnika, ocjenjujući da su postigli značajne rezultate i poželio dobrodošlicu novim članovima Mreže, uz

očekivanje da će promovisati prava djeteta, raditi na jačanju dječje participacije na svim nivoima i rješavanju problema koje prepoznaju u sredinama iz kojih dolaze.

Zaštitnik je zaključio da je Mreža Zlatnih savjetnika Ombudsmana dobar model dječje participacije i da isti treba proširiti na lokalne zajednice, jer participacija djece na lokalnom nivou izostaje.

Djeca, Zlatni savjetnici Ombudsmana su iznijeli svoje stavove o značaju Mreže Zlatnih savjetnika Ombudsmana u procesu unapređenja poštovanja prava djeteta, kao i važnosti unapređenja njihove participacije.

U ime prve generacije Zlatnih savjetnika govorili su: Bojana Šolaja, Marija Kalezić, Jana Rakočević i Milica Tapušковиć.

Bojana Šolaja smatra da nije moguće govoriti o Mreži, a da se u isto vrijeme ne govori i o učešću djece u donošenju odluka koje ih se direktno tiču i o tome koliko su djeca i mladi društveno aktivni. Mišljenja je da su djeca u našoj državi često shvaćena kao „dekor“ i ne pruža im se prilika da učestvuju u važnim procesima. Međutim, Mreža Zlatnih savjetnika Ombudsmana omogućila je svim članovima da se njihov glas zaista čuje, a preko njih i glas sve djece u Crnoj Gori. Istakla je da je institucija Zaštitnika pokazala koliko je važno da djeca i mladi budu shvaćeni kao ravnopravan i važan dio društva čije mišljenje treba da bude saslušano i uvaženo.

Marija Kalezić je govorila o svom iskustvu, navodeći da nije mogla ni naslutiti koliko će joj učešće u Mreži pomoći, ne samo u upoznavanju koncepta prava djeteta i ljudskih prava, već u upoznavanju društva, sistema i uloge svakog pojedinca. Informisala je o učešću na kampovima, radionicama i konferencijama, od kojih je izdvojila konferencije „Reci NE nasilju“ i „Neka se čuje i naš glas“. Objasnila je da su u pripremi brojnih aktivnosti, putem anketa i intervjua prikupljali podatke od svojih vršnjaka, a na osnovu obrađenih podataka donosili opšte zaključke. Istakla je da koncept Mreže Zlatnih savjetnika Ombudsmana nije „šala“, već je Mreža model koji omogućava djeci da se čuje njihov glas. Naglasila je da je učestvovala na sjednici UN Komiteta za prava djeteta u Ženevi i ponosna je što je govorila u ime djece iz Crne Gore i što se njen glas „daleko čuo“.

Jana Rakočević je informisala da je priprema Izvještaja Zlatnih savjetnika Zaštitnika o implementaciji preporuka UN Komiteta za prava djeteta trajala više od godinu dana. Posebne impresije ima zbog učešća na sjednici UN Komiteta za prava djeteta. Smatra da su Zlatni savjetnici imali mogućnost da utiču na unapređenje položaja djece u našoj državi.

Milica Tapušковиć je saglasna da se učešće djece u mnogim događajima često svodi na „dekoraciju“. Međutim, u Mreži Zlatnih savjetnika Zaštitnika imala je priliku da se upozna sa drugačijim pristupom koji se bazirao na saradnji, razmjeni informacija, dijalogu zasnovanom na uzajamnom poštovanju i dijeljenju informacija.

Na Konferenciji su se predstavili i novoizabrani članovi Mreže Zlatnih savjetnika koji su informisali učesnike o motivima za prijavljivanje i njihovim očekivanjima. Njih 22 vjeruju da će svojim djelovanjem doprinijeti većem stepenu učešća djece u svim oblastima društvenog života, radi afirmacije i zaštite njihovih osnovnih prava i sloboda.

Novoizabrani član Mreže Đorđe Ivanović je ocijenio da djeca nijesu nezrela, već samosvjesna i slobodnoumna da svijet posmatraju širom otvorenih očiju. Želi da njegov glas dopre do ljudi koji znaju da saslušaju, razumiju i uzmu u obzir stavove djece i mladih koji su budućnost Crne Gore.

Nova Zlatna savjetnica Nađa Bulatović je srećna zbog članstva u Mreži, ali istovremeno osjeća i odgovornost zbog obaveza koje slijede. Očekuje da će zajedno sa drugarima uspjeti da probudi svijest građana o dječjim pravima i time doprinijeti većem stepenu poštovanja prava djeteta i boljem životu svih građana.

Šef Predstavništva UNICEF-a u Crnoj Gori Osama Makavi Kogali je čestitao instituciji Zaštitnika na prepoznavanju značaja učešća djeca u procesima koji se njih tiču, a pionirskoj generaciji Zlatnih savjetnika je čestitao na misiji, istorijskom naporu i zalaganju za poštovanje prava djeteta. Poručio je odraslima i cjelokupnom društvu da u porodici, zajednici, obrazovnim institucijama i politici posebno slušaju djecu, jer djeca imaju šta da kažu i njihovo mišljenje je veoma važno. Ukazao je da djeca, Zlatni savjetnici Zaštitnika imaju posebnu čast, jer su u prilici da govore u ime sve djece u Crnoj Gori. Čestitao je i Parlamentu navodeći da je pratio ili prisustvovao na nekoliko zasjedanja Dječjeg parlamenta na kojima su učestvovala i sama djeca. Poručio je djeci da budu hrabri u svim naporima, jer mogu promijeniti svijet, o čemu svjedoče brojni primjeri.

Savjetnica Zaštitnika i koordinatorka Mreže, Duška Šljivančanin je zaključila da je svima koji su radili sa Zlatnim savjetnicima bila čast, ne samo da ih edukuju, već i da postanu dio njihovog odrastanja. Smatra da je Mreža vremenom postala prepoznatljiva u društvu, pa će i u narednom periodu nastaviti da rade posvećeno kako bi dodatno jačali dječju participaciju i poštovanje dječjih prava.

Zamjenica Zaštitnika za prava djeteta, socijalno staranje i mlade Snežana Mijušković je zaključila Konferenciju uz podsjećanje da djeca imaju prava sa kojima odrasli treba da ih upoznaju da bi nakon toga sami mogli širiti ideju o tim pravima u sredinama iz kojih potiču. Ukazala je da osim prava postoje i obaveze, a obaveza svih nas je da ostvarivanjem svojih prava ne ugrožavamo druge. Zahvalila je organizaciji Save the Children na trogodišnjoj pomoći u stvaranju koncepta Zlatnih savjetnika, kao i UNICEF-u koji je pružio pomoć u pripremi Konferencije. Najavila je da će Mreža Zlatnih savjetnika imati brojne i sadržajne aktivnosti, a sledeće okupljanje biće povodom obilježavanja 20. novembra- Međunarodnog dana prava djeteta.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Halil Duković